

Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (четвърти състав)

26 септември 2018 година *

Съдържание

I. Правна уредба	4
II. Обстоятелствата по спора и спорното решение	4
III. Производството пред Общия съд и обжалваното съдебно решение	7
IV. Искания на страните в производството по обжалване пред Съда	7
V. По жалбата пред Съда	7
A. По първото основание: недостатъчен контрол от страна на Общия съд	8
1. По първото твърдение, изложено в рамките на първото основание	8
a) Доводи на страните	8
b) Съображения на Съда	9
2. По второто твърдение, изложено по първото основание	11
a) Доводи на страните	11
b) Съображения на Съда	12
3. По третото твърдение, изложено по първото основание	13
a) Доводи на страните	13
b) Съображения на Съда	14
4. По четвърто твърдение, изложено по първото основание	14
a) Доводи на страните	14
b) Съображения на Съда	16

* Език на производството: английски.

1) По първото оплакване	16
2) По второто оплакване	17
5. По петото твърдение, изложено по първото основание	19
а) Доводи на страните	19
б) Съображения на Съда	19
6. Заключение по първото основание	20
Б. По второто основание: неправилно прилагане на член 101 ДФЕС	20
1. По първото твърдение, изложено по второто основание	20
а) Доводи на страните	20
б) Съображения на Съда	21
2. По второто твърдение, изложено по второто основание	23
а) Доводи на страните	23
б) Съображения на Съда	24
3. По третото твърдение, изложено по второто основание	25
а) Доводи на страните	25
б) Съображения на Съда	26
В. По третото основание, отнасящо се до наложената на жалбоподателя глоба и до първото твърдение по първото основание, а именно нарушение на правомощието за пълен съдебен контрол	27
1. Доводи на страните	27
2. Съображения на Съда	29
VI. По частичната отмяна на обжалваното съдебно решение	32
VII. По спора в първоинстанционното производство	32
VIII. По съдебните разноски	33

„Обжалване — Картели — Европейски пазар на чипове за смарт карти — Мрежа от двустранни контакти — Обмен на чувствителна търговска информация — Оспорване на автентичността на доказателствата — Право на защита — Ограничение на конкуренцията „с оглед на целта“ — Единно продължено нарушение — Съдебен контрол — Правомощие за пълен съдебен контрол — Обхват — Изчисляване на размера на глобата“

По дело С-99/17 Р

с предмет жалба на основание член 56 от Статута на Съда на Европейския съюз, подадена на 24 февруари 2017 г.,

Infineon Technologies AG, установено в Нойбиберг (Германия), за което се явяват М. Dreher, Т. Lübbig и М. Klusmann, Rechtsanwälte,

жалбоподател,

като другата страна в производството е

Европейска комисия, за която се явяват А. Biolan, А. Dawes и J. Norris-Usher, в качеството на представители,

ответник в първоинстанционното производство,

СЪДЪТ (четвърти състав),

състоящ се от: Т. von Danwitz, председател на състава, С. Vajda, Е. Juhász, К. Jürimäe (докладчик) и С. Lycourgos, съдии,

генерален адвокат: М. Wathelet,

секретар: L. Hewlett, главен администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 28 февруари 2018 г.,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 12 април 2018 г.,

постанови настоящото

Решение

- 1 С жалбата си Infineon Technologies AG иска да бъде отменено решението на Общия съд на Европейския съюз от 15 декември 2016 г., Infineon Technologies/Комисия (Т-758/14, непубликувано, наричано по-нататък „обжалваното съдебно решение“, ЕУ:Т:2016:737), с което е отхвърлена жалбата с главно искане за отмяна на Решение С(2014) 6250 окончателен на Комисията от 3 септември 2014 година относно производство по член 101 ДФЕС и член 53 от Споразумението за ЕИП (дело АТ.39574 — Чипове за смарт карти) (наричано по-нататък „спорното решение“) и при условията на евентуалност — за намаляване на размера на наложената на жалбоподателя глоба.

I. Правна уредба

- 2 Член 23, параграфи 2 и 3 от Регламент (ЕО) № 1/2003 на Съвета от 16 декември 2002 година относно изпълнението на правилата за конкуренция, предвидени в членове [101 ДФЕС] и [102 ДФЕС] (ОВ L 1, 2003 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 8, том 1, стр. 167), предвижда:

„2. С решение Комисията може да налага санкции на предприятия и на сдружения на предприятия, когато умишлено или поради небрежност:

а) нарушават член [101 ДФЕС или 102 ДФЕС], или

[...]

3. При определяне на размера на [глобата] се взема[т] предвид както тежестта, така и продължителността на нарушението“.

- 3 Съгласно член 31 от този регламент:

„Съдът разполага с неограничена юрисдикция да осъществява контрол върху решения, с които Комисията е постановила санкция или периодично санкционно плащане. Той може да отмени, намали или увеличи наложената [глоба] или периодично санкционно плащане“.

- 4 Що се отнася до изчисляването на глобите, точки 20—23 от Насоките относно метода за определяне на глобите, налагани по силата на член 23, параграф 2, буква а) от Регламент № 1/2003 (ОВ С 210, 2006 г., стр. 2; Специално издание на български език, 2007 г., глава 8, том 4, стр. 264, наричани по-нататък „Насоките от 2006 г.“), гласят:

„20. Оценката на тежестта се извършва на индивидуална основа за всички видове нарушения, като се вземат предвид всички релевантни обстоятелства на случая.

21. Като общо правило делът [от] стойността на продажбите, вземан предвид, ще се определя на ниво до 30 % от стойността на продажбите.

22. За да се прецени дали делът [от] стойността на продажбите, който ще бъде приложен в даден случай, следва да бъде в долната част или горната част на тази скала, Комисията ще отчита редица фактори, като: естество на нарушението, общ пазарен дял на всички съответни предприятия, географски обхват на нарушението, както и дали нарушението е било [приведено в изпълнение] или не.

23. Хоризонталните споразумения за фиксиране на цените, подялба на пазара и ограничаване на продукцията [...], които обикновено са поверителни, поради самото си естество са сред най-вредните ограничения на конкуренцията. С оглед на следваната политика те ще бъдат наказвани с най-тежки глоби. Поради това делът [от] стойността на продажбите, който ще се взема предвид при такива нарушения, по принцип ще бъде в горния край на скалата“.

II. Обстоятелствата по спора и спорното решение

- 5 Обстоятелствата по спора и основните елементи на спорното решение, както са изложени в точки 1—40 от обжалваното съдебно решение, могат да бъдат обобщени по следния начин за целите на настоящото производство по обжалване.

- 6 На 22 април 2008 г. Комисията е информирана за наличието на картел в сектора на чиповете за смарт карти от Renesas Technology Corp. и неговите дъщерни дружества (наричани по-нататък „Renesas“), които са поискали да бъдат освободени от глоба на основание Известие на Комисията относно освобождаване от глоби и намаляване на техния размер по делата за картели (ОВ С 298, 2006 г., стр. 17; Специално издание на български език, 2007 г., глава 8, том 5, стр. 3, наричано по-нататък „Известието относно сътрудничеството“). След като предприема внезапни проверки в помещенията на няколко дружества от този сектор и след като им изпраща искания за предоставяне на информация, на 28 март 2011 г. Комисията образува производството по член 11, параграф 6 от Регламент № 1/2003 срещу, първо, Koninklijke Philips NV и Philips France SAS (наричани по-нататък заедно „Philips“), второ, Renesas, и трето, Samsung Electronics Co. Ltd и Samsung Semiconductor Europe GmbH (наричани по-нататък заедно „Samsung“).
- 7 През април 2011 г. Комисията започва разговори с Renesas, Samsung и Philips за постигане на споразумение по смисъла на член 10а от Регламент (ЕО) № 773/2004 на Комисията от 7 април 2004 година относно водените от Комисията производства съгласно членове [101 ДФЕС] и [102 ДФЕС] (ОВ L 123, 2004 г., стр. 18; Специално издание на български език, 2007 г., глава 8, том 1, стр. 242). Тези разговори са прекъснати през октомври 2012 г.
- 8 На 18 април 2013 г. Комисията изпраща изложение на възраженията на Renesas, Hitachi Ltd, Mitsubishi Electric Corp., Samsung, жалбоподателя и Philips. В становището си по изложението на възраженията жалбоподателят и Philips оспорват автентичността на някои документи, представени от Samsung след процедурата за постигане на споразумение. Samsung отговоря на това становище и предоставя други документи на Комисията. Освен това във връзка с автентичността на тези документи Комисията изготвя две изложения на фактите съответно на 9 октомври 2013 г. и 25 юли 2014 г.
- 9 На 20 ноември 2013 г. се провежда изслушване.
- 10 На 3 септември 2014 г. Комисията приема спорното решение.
- 11 С това решение Комисията приема, че четири предприятия, а именно жалбоподателят, Philips, Renesas и Samsung, са участвали в единно продължено нарушение на член 101, параграф 1 ДФЕС и на член 53 от Споразумението за Европейското икономическо пространство от 2 май 1992 г. (ОВ L 1, 1994 г., стр. 3; Специално издание на български език, 2007 г., глава 11, том 53, стр. 4) (наричано по-нататък „Споразумението за ЕИП“) в сектора на чиповете за смарт карти на територията на Европейското икономическо пространство (ЕИП) (наричано по-нататък „разглежданото нарушение“). Това нарушение било осъществено в периода между 24 септември 2003 г. и 8 септември 2005 г. и засягало чиповете за смарт карти.
- 12 Пазарът на чипове за смарт карти включва два сегмента, а именно чипове за SIM карти, използвани основно за мобилните телефони (наричани по-нататък „чиповете за SIM карти“) и чипове за смарт карти, различни от SIM карти, използвани за банкови цели, както и за целите на сигурността и установяването на самоличността (наричани по-нататък „чиповете за карти, различни от SIM карти“). Към момента на разглежданото нарушение този пазар се характеризира с постоянен спад на цените, с натиска, който основните клиенти на производителите на смарт карти с чипове упражняват върху цените, с дисбаланса между предлагането и търсенето, дължащ се на ръста на търсенето и постоянните и бързи технологични промени, както и със структурата на договаряне с клиентите.
- 13 По отношение на основните характеристики на разглежданото нарушение Комисията приема, че санкционираният картел почива на съвкупност от двустранни контакти между адресатите на спорното решение, които през 2003 г. и 2004 г. се провеждат всяка седмица. Комисията счита, че участниците в нарушението са съгласували ценовата си политика в областта на чиповете за

смарт карти посредством контакти, имащи отношение към определянето на цените, а именно предлаганите на основните клиенти специални цени, минималните и индикативните цени, обмена на гледни точки за развитието на цените през следващото полугодие и намеренията в областта на определянето на цените, но също и за производствения капацитет и неговото използване, бъдещото пазарно поведение, както и преговорите за подписване на договори с общи клиенти. Графикът на тайните контакти, изброени в таблица № 4 на спорното решение, бил съобразен с цикъла на икономическата дейност. Предвид техния предмет и момента, в който са били осъществявани, Комисията констатира наличието на свързаност между тези двустранни контакти. По повод на тези двустранни контакти предприятията понякога открито споменавали други двустранни контакти между участниците в разглежданото нарушение и конкурентите разменяли помежду си събирана от тях информация.

- 14 Комисията квалифицира разглежданото нарушение като единно продължено нарушение. Всъщност тайните контакти били свързани и взаимнодопълващи се. Чрез своята взаимосвързаност те допринесли за осъществяването на съвкупността от антиконкурентни последици в рамките на цялостен план за постигането на единна цел. Комисията счита, че Samsung, Renesas и Philips са знаели за нарушението в неговата цялост. За сметка на това на жалбоподателя се вменява отговорност за това нарушение само доколкото е участвал в тайни съглашателски практики със Samsung и Renesas, предвид липсата на доказателства, че е бил в контакт и с Philips или че е имал субективно усещане, че участва в цялото разглеждано нарушение.
- 15 Накрая, Комисията приема, че поведението на разглежданите предприятия е имало за цел да ограничи конкуренцията на територията на Европейския съюз и е оказало значителни последици върху търговията между държавите членки и между договарящите страни по Споразумението за ЕИП.
- 16 За целите на определянето на глобите, наложени съгласно член 23, параграф 2 от Регламент № 1/2003 и съгласно Насоките от 2006 г., Комисията уточнява, че разглежданото нарушение е извършено умишлено. При определянето на основния размер на глобата тя използва показател за годишната стойност на продажбите, който се основава на действителната стойност на продажбите на обхванатите от картела продукти, реализирани от предприятията през месеците на активното им участие в разглежданото нарушение. Тя прилага коефициент за тежест на разглежданото нарушение в размер на 16 %. Що се отнася до продължителността на нарушението, Комисията взема предвид период от 11 месеца и 14 дни за Philips, 18 месеца и 7 дни за жалбоподателя, 23 месеца и 2 дни за Renesas и 23 месеца и 15 дни за Samsung. Като допълнителен размер тя прилага коефициент от 16 % от стойността на продажбите.
- 17 Поради смекчаващи обстоятелства Комисията намалява с 20 % глобата на жалбоподателя с мотива, че последният е отговорен за разглежданото нарушение само доколкото е участвал в тайни споразумения със Samsung и Renesas, но не и с Philips. На основание Известието относно сътрудничеството тя освобождава от глоби Renesas и намалява с 30 % размера на глобата на Samsung.
- 18 В член 1 от спорното решение Комисията установява, че в единно продължено нарушение на член 101, параграф 1 ДФЕС и на член 53 от Споразумението за ЕИП в сектора на чиповете за смарт карти в ЕИП са участвали следните предприятия:
  - жалбоподателят, от 24 септември 2003 г. до 31 март 2005 г., „поради съгласуване на действията му със Samsung и Renesas“ (член 1, буква а),
  - Philips, от 26 септември 2003 г. до 9 септември 2004 г. (член 1, буква б),
  - Renesas, от 7 октомври 2003 г. до 8 септември 2005 г. (член 1, буква в), и

– Samsung, от 24 септември 2003 г. до 8 септември 2005 г. (член 1, буква г).

19 В член 2 от това решение Комисията налага глоба в размер на 82 784 000 EUR на жалбоподателя (член 2, буква а), 20 148 000 EUR на Philips (член 2, буква б), 0 EUR на Renesas (член 2, буква в) и 35 116 000 EUR на Samsung (член 2, буква г).

III. Производството пред Общия съд и обжалваното съдебно решение

20 На 13 ноември 2014 г. жалбоподателят подава жалба в секретариата на Общия съд за отмяна на спорното решение в отнасящата се до него част и при условията на евентуалност, за намаляване на размера на наложената му глоба.

21 В подкрепа на жалбата си жалбоподателят излага шест основания. Първите две основания са свързани със спазването на правото на защита и на принципа на добра администрация. Третото основание е нарушение на член 101, параграф 1 ДФЕС. Четвъртото основание, изложено при условията на евентуалност, е неправилното прилагане на понятието за единно продължено нарушение. Петото и шестото основание се отнасят до глобата.

22 С обжалваното съдебно решение Общият съд отхвърля тези основания, а оттам и жалбата на жалбоподателя в нейната цялост.

IV. Искания на страните в производството по обжалване пред Съда

23 С жалбата си жалбоподателят иска от Съда:

- да отмени обжалваното съдебно решение,
- да отмени спорното решение в отнасящата се до него част,
- при условията на евентуалност, да намали наложената му със спорното решение глоба в размер на 82 874 000 EUR до сума, която би била пропорционална,
- при условията на евентуалност, да върне делото на Общия съд за ново разглеждане, и
- да осъди Комисията да заплати съдебните разноски.

24 Комисията иска от Съда:

- да отхвърли жалбата,
- при условията на евентуалност, да отхвърли искането за намаляване на размера на наложената на жалбоподателя глоба, и
- да осъди жалбоподателя да заплати съдебните разноски.

V. По жалбата пред Съда

25 В подкрепа на жалбата си пред Съда жалбоподателят изтъква три основания.

А. По първото основание: недостатъчен контрол от страна на Общия съд

26 По първото основание жалбоподателят излага пет твърдения.

1. По първото твърдение, изложено в рамките на първото основание

а) Доводи на страните

- 27 Първото твърдение по първото основание се отнася по-конкретно до точка 160 от обжалваното съдебно решение, като жалбоподателят изтъква, че от единадесетте установени от Комисията контакта между жалбоподателя и Samsung или Renesas, за които се твърди, че са незаконосъобразни, Общият съд е разгледал само пет, при положение че жалбоподателят е оспорил всеки от тях. Този непълнен и избирателен съдебен контрол върху спорното решение бил в противоречие с член 263 ДФЕС и довел до недостатъчен контрол върху размера на глобата. Според жалбоподателя незаконосъобразността на преценката на Комисията относно който и да било от спорните контакти трябва да доведе до отмяна на съответните заключения на Комисията в спорното решение.
- 28 Общият съд също така не изпълнил задължението за мотивиране, предвидено в член 36 от Статута на Съда на Европейския съюз. По-конкретно, той пропуснал да изложи пълни мотиви, за да обоснове изложения от него в точка 160 от обжалваното съдебно решение подход и подбора на петте контакта, върху които е упражнен контрол.
- 29 Подобен избирателен контрол не позволил на Общия съд да прецени изцяло тежестта на твърдяното нарушение и да упражни контрол върху размера на наложената глоба. Общият съд не разгледал в достатъчна степен доводите на жалбоподателя относно глобата, както било видно от изложеното в жалбата пред Съда трето основание. По-конкретно, доколкото участието на жалбоподателя в нарушението се изчерпвало само с осъществяването на петте доказани контакта, Общият съд не можел да потвърди размера на наложената от Комисията глоба.
- 30 Що се отнася до контактите, върху които не бил упражнен контрол, Общият съд само препратил, по-специално в точка 153 от обжалваното съдебно решение, към изводите на Комисията, без да ги провери, както е трябвало да направи.
- 31 Упражненият от Общия съд избирателен контрол противоречал на и бил непоследователен спрямо направените от него изводи в точки 136, 137 и 211 от обжалваното съдебно решение. Поради този избирателен контрол Общият съд изопачил характеристиките на твърдяното от Комисията нарушение, тъй като проверените от него контакти били недостатъчни, за да обосноват констатацията за участие на жалбоподателя в единно продължено нарушение.
- 32 Тъй като не потвърдил другите установени от Комисията контакти, и по-специално тъй като не проверил твърдените контакти между жалбоподателя и Renesas през 2003 г., споменати в съображение 160 от спорното решение, Общият съд нямал никакво основание да констатира, че през тази година били проведени незаконни срещи между Samsung и жалбоподателя. Според жалбоподателя поради това Общият съд не разполагал с никакви други доказателства, освен оспорваните от него, за наличието на контакти между него и Samsung през 2003 г., нито за евентуалното им съдържание.
- 33 Жалбоподателят уточнява, че избирателният контрол засяга правното му положение, доколкото води до необосновани претенции от трети лица, като например искове за обезщетение за вреди.
- 34 Комисията оспорва всички тези доводи.

- 35 Тя отбелязва, че жалбоподателят не е оспорил извода в съображения 38—41, 68, 76, 77, 246 и 297 от спорното решение, че цените на чиповете за смарт карти по принцип се определят веднъж годишно. Според Комисията поради това Общият съд е можел да провери единствено дали жалбоподателят е участвал в поне един антиконкурентен контакт на година през периода между 2003 г. и 2005 г. Всъщност било достатъчно икономическите резултати от антиконкурентните контакти да продължават да съществуват след датата, на която контактите са били осъществени.
- 36 При тези обстоятелства Общият съд не бил длъжен да обоснове защо е избрал да разгледа точно тези пет контакта, нито решението си да не разгледа участието на жалбоподателя в другите шест контакта.
- 37 Общият съд не бил възпрепятстван да разгледа доводите относно тежестта на нарушението и размера на глобата. По-конкретно, за преценката на тежестта на нарушението или на възможността за прилагане на коефициент за тежест от 16% било без значение в колко контакта е участвал жалбоподателят.
- 38 Общият съд не бил възпрепятстван и да разгледа доводите относно участието на жалбоподателя в единното продължено нарушение, тъй като последният участвал в поне един контакт на година и контактите се вписвали в цялостен план. Общият съд също така могъл да прецени правилно доводите относно антиконкурентното естество на контактите със Samsung от 24 септември и 3 ноември 2003 г., тъй като представените от Renesas доказателства били само една от причините той да потвърди изводите на Комисията относно надеждността на Samsung като свидетел и обмена на информация по време на посочените контакти.
- 39 Доводът на жалбоподателя относно пълната отмяна на спорното решение бил недопустим съгласно член 169, параграф 2 от Процедурния правилник на Съда.
- 40 Доводът относно точка 153 от обжалваното съдебно решение бил неотносим, тъй като Общият съд не извел никакъв извод от деветте антиконкурентни контакта, извън тези от 3 ноември и 27 ноември 2003 г.
- 41 Срещу жалбоподателя били подадени искиове за обезщетение за вреди поради участието му в поне един антиконкурентен контакт на година през периода 2003—2005 г., а не поради възприетия от Общия съд подход.
- 42 Що се отнася до довода му относно точки 136 и 137 от обжалваното съдебно решение, жалбоподателят бъркал две различни понятия, а именно доказателството за броя антиконкурентни контакти, в които е участвал, и доказателството за антиконкурентното естество на тези контакти.

б) Съображения на Съда

- 43 В самото начало следва да се отбележи, че точка 160 от обжалваното съдебно решение се отнася до преценката от страна на Общия съд на третото твърдение, изложено в рамките на представеното пред този съд трето основание, а именно твърдение за липсата на доказателства, удостоверяващи наличието на нарушение на член 101 ДФЕС. Тази точка гласи следното:

„[...] жалбоподателят не оспорва преценката на Комисията, че цените по принцип се определят веднъж годишно, както впрочем е видно от разговорите, в които жалбоподателят е участвал. При тези обстоятелства е достатъчно да се провери дали в периода 2003—2005 г. жалбоподателят е участвал в един или евентуално в два антиконкурентни разговора със Samsung или с Renesas през всяка от тези три години, за да се прецени дали е налице

нарушение на член 101 ДФЕС или не. При тези обстоятелства Общият съд счита за уместно да разгледа, най-напред, пет контакта между жалбоподателя и Samsung или Renesas, а именно контактите от 24 септември 2003 г. (първи контакт), от 3 ноември 2003 г. (втори контакт), от 18 март 2004 г. (шести контакт), от 1—8 юни 2004 г. (седми контакт) и от 31 март 2005 г. (единадесети контакт), тъй като според Комисията първият и последният от тези контакти бележат съответно началото и края на участието на жалбоподателя в разглежданото нарушение. Следователно само ако тези пет контакта не позволят да се установи наличието на разглежданото нарушение, той трябва да провери дали останалите контакти, като този от 17 ноември 2003 г., за които жалбоподателят твърди в писмените си изявления и в хода на съдебно заседание, че не са незаконосъобразни, допринасят да се установи наличието на това нарушение“.

- 44 След като разглежда доводите на жалбоподателя относно посочените пет контакта, в точка 207 от обжалваното съдебно решение Общият съд стига до извода, че Комисията не е допуснала грешка, като е приела, че между 24 септември 2003 г. и 31 март 2005 г. жалбоподателят е участвал в антиконкурентни разговори със Samsung и Renesas.
- 45 За сметка на това Общият съд не е разгледал доводите, с които жалбоподателят оспорва изводите на Комисията относно другите шест двустранни контакта, в които той е участвал съгласно приетото в спорното решение.
- 46 Жалбоподателят оспорва този подход на Общия съд по-специално с мотива, че той е несъвместим с изискванията за цялостен съдебен контрол както по отношение на законосъобразността, така и по отношение на размера на глобата.
- 47 В това отношение следва да се припомни, че системата за съдебен контрол върху решенията на Комисията относно производства по прилагане на членове 101 ДФЕС и 102 ДФЕС се състои в контрол за законосъобразността на актовете на институциите, установен в член 263 ДФЕС, който в приложение на член 261 ДФЕС и по искане на жалбоподателя може да бъде допълнен с упражняването от Общия съд на правомощието за пълен съдебен контрол, що се отнася до санкциите, налагани в тази област от Комисията (решение от 21 януари 2016 г., *Galp Energía España* и др./Комисия, C-603/13 P, EU:C:2016:38, т. 71).
- 48 Следва да се припомни, че контролът за законосъобразност, предвиден в член 263 ДФЕС, обхваща всички елементи от решенията на Комисията относно производства по прилагане на членове 101 ДФЕС и 102 ДФЕС, по отношение на които Общият съд осигурява задълбочен контрол, както от правна, така и от фактическа страна, с оглед на изтъкнатите от жалбоподателя основания и всички изложени от тях релевантни обстоятелства (вж. в този смисъл решение от 21 януари 2016 г., *Galp Energía España* и др./Комисия, C-603/13 P, EU:C:2016:38, т. 72 и цитираната съдебна практика).
- 49 В настоящия случай жалбоподателят иска по-специално да бъде проверено дали Комисията законосъобразно е заключила, че той е участвал в единно продължено нарушение в периода между 24 септември 2003 г. и 31 март 2005 г.
- 50 Както следва от точка 43 от настоящото решение, Общият съд е обосновал решението си да разгледа само пет от единадесетте двустранни контакта с обстоятелството, което впрочем жалбоподателят не оспорва, че цените по принцип се определят веднъж годишно. Следва да се добави в това отношение, че както е видно от точки 115 и 116 от настоящото решение, на етапа на обжалването пред Съда жалбоподателят не е представил нито един допустим довод, с който може да бъде оборена тази обосновка.
- 51 Поради това, от една страна, Общият съд е изложил надлежно мотивите, поради които е проверил ограничен брой оспорени от жалбоподателя контакти.

- 52 От друга страна, следва да се приеме, че за да потвърди законосъобразността на констатацията на Комисията за участие на жалбоподателя в разглежданото нарушение, Общият съд е можел да се ограничи до това да провери изводите на Комисията не само относно първия и последния таен контакт, но и относно един или два контакта за всяка година на участие.
- 53 Всъщност в случаите на нарушение, което продължава през определен период, фактът, че картелът има проявления през различни периоди, разделени от по-дълги или по-къси промеждутъци на бездействие, не оказва влияние върху съществуването на този картел, доколкото различните действия, които съставляват нарушението, имат една и съща цел и са част от единно продължено нарушение (решение от 21 септември 2006 г., Technische Unie/Комисия, С-113/04 Р, ЕУ:С:2006:593, т. 169).
- 54 Освен това съгласно постоянната съдебна практика фактът, че предприятие не е участвало във всички конститутивни елементи на даден картел или че е имало второстепенна роля в областта, в която е участвало, не е релевантен за установяване на наличието на извършено от него нарушение, тъй като тези елементи следва да бъдат отчетени само при преценката на тежестта на нарушението и евентуално при определянето на размера на глобата (решение от 6 декември 2012 г., Комисия/Verhuizingen Coppens, С-441/11 Р, ЕУ:С:2012:778, т. 45 и цитираната съдебна практика).
- 55 Следователно първото твърдение по първото основание трябва да бъде отхвърлено, доколкото се изтъква нарушение на член 263 ДФЕС и на задължението за мотивиране.
- 56 Доколкото, както е видно от точка 46 от настоящото решение, се изтъква и нарушение на правомощието на Общия съд за пълен съдебен контрол и поради това се излагат обстоятелства, които ще бъдат разгледани при проверка на третото основание, представените в това отношение доводи ще бъдат разгледани в рамките на посоченото основание.

2. По второто твърдение, изложено по първото основание

а) Доводи на страните

- 57 С второто твърдение по първото основание жалбоподателят упреква Общия съд, че в точка 118 от обжалваното съдебно решение неправилно му е възложил тежестта да докаже неавтентичността на вътрешнофирменото електронно писмо на Samsung от 3 ноември 2003 г. (наричано по-нататък „електронното писмо от 3 ноември 2003 г.“). Тъй като Комисията, която носела тежестта да докаже нарушението, не доказала автентичността на това електронно писмо в съответствие с принципа на добра администрация и предвид изразените от жалбоподателя сериозни съмнения, това доказателство и други представени от Samsung доказателства трябвало да бъдат обявени за недопустими.
- 58 Общият съд също така допуснал явни грешки и нарушил правото на защита, като в точка 74 от обжалваното съдебно решение приел, че в представеното от жалбоподателя заключение от компютърна експертиза не се прави извод за неавтентичността на посоченото електронно писмо.
- 59 Освен това, като посочил в точка 118 от обжалваното съдебно решение, че жалбоподателят не представил доводи, обосноваващи необходимостта от независимо експертно заключение, Общият съд нарушил правото на защита и правото на справедлив процес. Основавайки се на решение на френския орган за защита на конкуренцията, жалбоподателят счита, че предвид съображенията, изложени от него самия и от Samsung, Комисията е била длъжна да назначи независим експерт за целите на преценката на автентичността на електронното писмо. Това

важало в още по-голяма степен в производствата по дела за картели предвид техния наказателноправен характер. Научните заключения на Комисията не могли да разсеят съмненията относно автентичността на представените доказателства.

- 60 Основавайки се на такива доказателства, Общият съд преценил неправилно продължителността и обхвата на разглежданото нарушение. При липса на представените от Samsung доказателства, които трябвало да бъдат обявени за недопустими, Комисията не можела да приеме за установено нито че жалбоподателят е извършил нарушение през 2003 г., нито че е участвал в единно продължено нарушение. По-конкретно, жалбоподателят оспорва точки 143 и 144 от обжалваното съдебно решение, както и позоваването в точка 150 от това решение на доказателства от същия период или на такива, представени от Renesas, доколкото те не са били разгледани от Общия съд.
- 61 Комисията оспорва основателността на всички тези доводи.

б) Съображения на Съда

- 62 В самото начало следва да се отбележи, че видно от фактическите констатации на Общия съд, електронното писмо от 3 ноември 2003 г., представено от Samsung след прекъсването на разговорите във връзка с постигането на споразумение, е използвано от Комисията, за да се установи осъществяването на антиконкурентен контакт между жалбоподателя и Samsung в същия ден. Жалбоподателят оспорва автентичността на това електронно писмо пред Комисията и прилага експертно заключение към становището си по второто изложение на фактите, по повод на което се е запознал с електронното писмо. Без да поиска независимо експертно заключение, Комисията отхвърля съмненията на жалбоподателя въз основа на собствените си научни заключения относно автентичността на това електронно писмо.
- 63 С това твърдение по първото основание жалбоподателят упреква Общия съд, че е отхвърлил довода относно пропуската на Комисията да поиска независимо експертно заключение, за да провери автентичността на електронното писмо от 3 ноември 2003 г. В това отношение в точка 118 от обжалваното съдебно решение Общият съд приема, че Комисията разполага с известна свобода на преценка, когато решава какви допълнителни мерки да се вземат, и че в разглеждания случай жалбоподателят не е доказал, че такова експертно заключение е необходимо.
- 64 Според жалбоподателя по този начин Общият съд му е възложил тежестта да докаже неавтентичността на електронното писмо от 3 ноември 2003 г., а оттам е допуснал грешка при прилагане на правото в обжалваното съдебно решение.
- 65 В това отношение следва да се припомни, че водещият принцип в правото на Съюза е принципът на свободата при събиране на доказателствата, от който следва, от една страна, че когато едно доказателство е придобито правомерно, допустимостта му не може да се оспорва пред Общия съд, и от друга страна, че единственият релевантен критерий за преценка на доказателствената сила на редовно представени доказателства е тяхната убедителност (решение от 19 декември 2013 г., Siemens и др./Комисия, C-239/11 P, C-489/11 P и C-498/11 P, непубликувано, EU:C:2013:866, т. 128 и цитираната съдебна практика).
- 66 Когато Комисията се основава на доказателства, които по принцип са достатъчни, за да удостоверят наличието на нарушение, не е достатъчно съответното предприятие да изтъкне, че е възможно да е настъпило обстоятелство, което би могло да засегне доказателствената стойност на тези доказателства, за да се възложи на Комисията тежестта да докаже, че това обстоятелство не е могло да засегне тяхната доказателствена стойност. Обратно, освен ако доказването от съответното предприятие е невъзможно поради поведението на самата

Комисия, то трябва да докаже надлежно, от една страна, наличието на изтъкнатото от него обстоятелство, а от друга, че това обстоятелство поставя под въпрос доказателствената стойност на доказателствата, на които се основава Комисията (решение от 22 ноември 2012 г., E.ON Energie/Комисия, C-89/11 P, EU:C:2012:738, т. 76).

- 67 Тези съображения са относими към случай, в който, както по настоящото дело, жалбоподателят не оспорва убедителността на дадено доказателство, а неговата автентичност.
- 68 В случая, видно както от съображения 164—174 от спорното решение, така и от точки 65, 74, 82 и 182 от обжалваното съдебно решение, в решението си Комисията е разгледала обстойно изразените от жалбоподателя съмнения относно автентичността на електронното писмо от 3 ноември 2003 г. и по същество ги е отхвърлила. При това положение жалбоподателят следва да докаже пред Общия съд, че отговорът на Комисията съдържа грешки, дължащи се на това, че не са събрани достатъчно доказателства. В това отношение обаче от точки 65 и 82—84 от обжалваното съдебно решение по същество следва, че жалбоподателят не е доказал, че са допуснати такива грешки.
- 69 От това следва, че Общият съд е могъл, без неоснователно да обръща тежестта на доказване, да отхвърли различните доводи на жалбоподателя относно неавтентичността на електронното писмо от 3 ноември 2003 г. с мотива, че жалбоподателят не е доказал, че дадените от Комисията пояснения са неправилни. Той също така е могъл без неоснователно обръщане на тежестта на доказване да отхвърли в точка 118 от обжалваното съдебно решение доводите на жалбоподателя, че Комисията е трябвало да поиска независимо експертно заключение, за да установи автентичността на това електронно писмо.
- 70 Доколкото в този контекст жалбоподателят изтъква нарушение на правото на защита, достатъчно е да се отбележи, че той е могъл както в хода на административното производство, така и в хода на производството пред Общия съд да изложи доводите си относно автентичността на електронното писмо от 3 ноември 2003 г.
- 71 С оглед на посоченото по-горе доводите на жалбоподателя във връзка с точки 143, 144 и 150 от обжалваното съдебно решение трябва да бъдат приети за неотнормими, доколкото се основават на погрешното схващане, че Общият съд е възложил на жалбоподателя тежестта да докаже неавтентичността на електронното писмо от 3 ноември 2003 г.
- 72 Поради това трябва да бъде отхвърлено второто твърдение по първото основание.

3. По третото твърдение, изложено по първото основание

а) Доводи на страните

- 73 С третото твърдение по първото основание жалбоподателят упреква Общия съд, че е нарушил правото на защита и е допуснал явна грешка при прилагане на правото, като в точка 85 от обжалваното съдебно решение е приел, че пропускът на Комисията своевременно да запознае жалбоподателя с научните си заключения относно автентичността на електронното писмо от 3 ноември 2003 г., които съставляват уличаващо доказателство, е без значение за резултата, до който достига Комисията в спорното решение.
- 74 Според жалбоподателя пропускът на Комисията да го запознае с научните си заключения го е лишил от възможността да подкрепи с допълнителни доказателства изразените от него сериозни съмнения относно автентичността на споменатото електронно писмо, да докаже неговата неавтентичност или необходимостта за тази цел да бъде поискано независимо експертно заключение и да изрази становище по заключенията на Комисията. Нарушението на

правото на защита на жалбоподателя, което било още по-тежко предвид факта, че неоснователно му била възложена тежестта да докаже неавтентичността на посоченото електронно писмо, не можела да се компенсира с представянето на научните заключения в хода на производството пред Общия съд.

75 Комисията оспорва всички тези доводи.

б) Съображения на Съда

76 С това твърдение жалбоподателят упреква Общия съд, че неправилно е отхвърлил довода му, че като е пропуснала да го запознае в хода на административното производство с научните си заключения относно автентичността на електронното писмо от 3 ноември 2003 г., Комисията е нарушила правото му на защита.

77 В това отношение Общият съд отбелязва в точки 77 и 80 от обжалваното съдебно решение, че Комисията е трябвало да запознае жалбоподателя с научните си заключения в качеството им на уличаващо доказателство. При все това в точки 81—85 от решението си той приема, че жалбоподателят не е доказал, че резултатът, до който достига Комисията в спорното решение, би бил различен, ако жалбоподателят беше запознат с посочените заключения, поради което отхвърля доводите на жалбоподателя за нарушение на правото на защита.

78 По този начин Общият съд се съобразява с практиката на Съда, съгласно която, за да доведе нарушение на правото на защита до отмяна на оспорен акт, е необходимо при липсата на това нарушение резултатът от производството да е можел да бъде друг, като това обстоятелство подлежи на доказване от засегнатото предприятие (решение от 16 юни 2016 г., SKW Stahl-Metallurgie и SKW Stahl-Metallurgie Holding/Комисия, C-154/14 P, EU:C:2016:445, т. 69 и цитираната съдебна практика).

79 Жалбоподателят обаче не е представил никакви доказателства, удостоверяващи, че Общият съд е допуснал грешка при прилагане на правото или е изопачил фактите или доказателствата, като е приел въз основа на представените пред него доводи и доказателства, че жалбоподателят не е доказал, че резултатът, до който е достигнала Комисията в спорното решение, би бил различен, ако тази институция го беше запознала с научните си заключения в хода на административното производство.

80 Ето защо трябва да бъде отхвърлено третото твърдение по първото основание.

4. По четвърто твърдение, изложено по първото основание

а) Доводи на страните

81 Четвъртото твърдение по първото основание се отнася до нарушения на презумпцията за невиновност, правото на защита и на задължението за мотивиране, като в този контекст са изложени две основни оплаквания.

82 С първото оплакване жалбоподателят оспорва изводите на Общия съд, направени по-конкретно в точки 93 и 126 от обжалваното съдебно решение, отнасящи се до надеждността на Samsung като свидетел.

83 На първо място, според жалбоподателя доводът, че Samsung е надежден свидетел, тъй като е поискало освобождаване от глоба или намаляване на нейния размер, е валиден само по отношение на доказателства, представени от свидетел, на който Комисията вече временно е

предоставила освобождаване от глоба или намаляване на нейния размер. Това обаче не било така по отношение на Samsung в момента на представяне на оспорените доказателства. Пред опасността да му бъде наложена глоба в пълен размер след провала на опитите за постигане на споразумение Samsung нямало какво да губи, ако представи неверни изявления, още повече че корейското право не предвиждало никакви наказателни санкции за представянето на неверни изявления.

- 84 Поради това Общият съд трябвало да се основе на други доказателства, за да приеме за установено наличието на оспорените двустранни контакти между Samsung и жалбоподателя. Такива доказателства обаче не съществували. В това отношение жалбоподателят отправя критики към точки 145—151 от обжалваното съдебно решение, които според него не могат да се приемат само като мотиви, изложени за изчерпателност. Точки 148 и 149 от това решение, в които се посочва, че представените от Samsung доказателства са били потвърдени от други участници в нарушението, били в противоречие с точка 155 от посоченото решение. Електронното писмо от Philips, споменато в точка 147 от обжалваното съдебно решение, се основавало само на „косвени свидетелски показания“ и нямало никакви двустранни контакти между жалбоподателя и Philips. В съответните части от спорното решение не се уточнявало, че NXP Semiconductors NV е представило доказателства, подкрепящи тези, представени от Samsung. Посоченото в съображение 157 от спорното решение обстоятелство, че Renesas представило доказателства, подкрепящи тези, представени от Samsung, било нелогично и не било потвърдено от частичния контрол, извършен от Общия съд, при който не било разгледано, нито установено провеждането на среща между Renesas и жалбоподателя през 2003 г. — годината, в която били осъществени двустранните контакти със Samsung. Следователно Renesas не можело да докаже оспорените факти, приети за установени въз основа на представените от Samsung недопустими доказателства.
- 85 Тъй като за разлика от свидетеля на Samsung, на свидетеля на жалбоподателя можело да бъдат наложени наказателни санкции за клетвена декларация с невярно съдържание, Общият съд трябвало да отдаде предимство на изявленията на втория свидетел. Съмнението трябвало да бъде в полза на жалбоподателя по силата на принципа *in dubio pro reo*.
- 86 На второ място, този принцип не бил спазен и поради това че в точки 123 и 124 от обжалваното съдебно решение Общият съд приложил за Samsung и в ущърб на жалбоподателя правилото за поверителност на обменената между адвоката и клиента му информация. Всъщност, що се отнася до спорното изявление, служителят на Samsung, който го е направил, само е изложил неясни спомени пред съвета на Samsung десет години след твърдяното нарушение.
- 87 С второто оплакване жалбоподателят упреква Общия съд, че неправилно е приел, че разглежданото нарушение обхваща неговите чипове за карти, различни от SIM карти, че не е изложил пълни мотиви в решението си и е нарушил принципа *in dubio pro reo*.
- 88 Първо, в точка 255 от обжалваното съдебно решение Общият съд ползвал неправилен превод на вътрешнофирмения доклад на Samsung и поради това изопачил доказателствата. Ако ползвал правилен превод, той нямало да може да заключи, че съответните доказателства удостоверявали, че разговорът между Samsung и жалбоподателя от 24 септември 2003 г. се отнасял до чиповете за карти, различни от SIM карти.
- 89 Второ, съображенията в точка 256 от обжалваното съдебно решение не доказвали, че доходите от чиповете за карти, различни от SIM карти, трябва да бъдат взети предвид при изчисляване на размера на глобата за целия период на нарушението, и били в противоречие с изложения в точка 160 от това решение подход. Всъщност във вътрешнофирмения доклад на Samsung, използван като доказателство за контакта от 24 септември 2003 г., чиповете за карти, различни от SIM карти, били споменати само във връзка с 2004 г. в изключително общо изявление, за което не можело да се приеме, че има за цел или последица да ограничи конкуренцията. Тя не

можело да смекчи несигурността за Samsung, тъй като в сектора на чиповете за смарт карти, които били с кратък живот поради постоянния технологически напредък, цените непрестанно намалявали. При липса на всякакъв друг контакт относно чиповете за карти, различни от SIM карти, доходите от тези продукти можело да бъдат взети предвид при изчисляване на размера на глобата най-много за 2004 г.

- 90 Трето, жалбоподателят оспорва взаимовръзката между чиповете за SIM карти и чиповете за карти, различни от SIM карти, установена в точка 257 от обжалваното съдебно решение, тъй като тази констатация била опорочена поради явно неправилна преценка, а оттам и поради изопачаване на доказателствата, на които се основавала Комисията в съображение 221 от спорното решение. Всъщност от съображения 6 и 221 от това решение следвало, че пазарът на чиповете за смарт карти можел да бъде разделен на два сегмента. Дори и сегментирането да не било абсолютно, Комисията все пак не можела да установи взаимовръзка.
- 91 Четвърто, дори да се предположело, че има такава взаимовръзка, Общият съд пропуснал да поясни по какъв начин твърденият обмен на информация във връзка с чиповете за SIM карти можел да се отрази на конкуренцията в областта на чиповете за карти, различни от SIM карти. По-конкретно, в точка 258 от обжалваното съдебно решение не били изложени пълни мотиви в това отношение. Освен това посоченото в съображение 217 от спорното решение изявление на Repesas, че нарушението се отнася до двата вида чипове и данните относно приложенията за карти, различни от SIM карти, са релевантни за доставчиците на приложения за SIM карти, не било подкрепено с доказателства и било оспорено от жалбоподателя и от Philips. Предвид това оспорване обаче посоченото изявление трябвало да бъде подкрепено с други доказателства, за да може да бъде взето предвид.
- 92 Комисията оспорва основателността на всички тези доводи.

б) Съображения на Съда

1) По първото оплакване

- 93 Първото оплакване на жалбоподателя е насочено срещу някои изводи на Общия съд относно надеждността на Samsung като свидетел и доказателствената стойност, придадена на представените от него доказателства.
- 94 В това отношение следва да се констатира, първо, че Общият съд правилно е отбелязал в точка 93 от обжалваното съдебно решение, че обстоятелството, че е нямало опасност на служителя на Samsung, направил изявлението, чиято доказателствена стойност е оспорена от жалбоподателя, да бъдат наложени наказателни санкции в Корея поради представяне на клетвена декларация с невярно съдържание, не отнема доказателствената стойност на това изявление, тъй като е имало опасност Samsung, в качеството му на заявител по Известието относно сътрудничеството, да загуби предимствата от сътрудничеството при представяне на неверни изявления.
- 95 Всъщност всеки опит на заявител по това известие да въведе Комисията в заблуждение, би могло да събуди съмнение дали той сътрудничи искрено и напълно, а оттам и да го лиши от възможността да се възползва от всички предимства по това известие (вж. по аналогия решение от 19 декември 2013 г., Siemens и др./Комисия, C-239/11 P, C-489/11 P и C-498/11 P, непубликувано, EU:C:2013:866, т. 138).
- 96 На следващо място, с твърдението си, че представените от Samsung доказателства трябвало да бъдат потвърдени от други участници в разглежданото нарушение, а това не било направено, жалбоподателят в действителност не оспорва точки 148 и 149 от обжалваното съдебно

решение, а изводите на Комисията в съображения 156—161 от спорното решение, съгласно които изявленията на Samsung са били потвърдени от други участници в разглежданото нарушение. В посочените точки обаче Общият съд отбелязва, без това да се оспорва от жалбоподателя пред Съда, че тези изводи не са оспорени пред него.

- 97 Следователно това твърдение е недопустимо в съответствие с постоянната съдебна практика, съгласно която при обжалване на решение на Общия съд контролът на Съда се свежда до преценка на правното разрешение, дадено във връзка с обсъдените пред първоинстанционния съд основания и доводи. Поради това страните не могат да изтъкват за първи път пред Съда основания и доводи, които не са изложили пред Общия съд (вж. в този смисъл решения от 8 ноември 2016 г., BSH/EUIPO, С-43/15 Р, EU:С:2016:837, т. 43, и от 13 декември 2017 г., Telefónica/Комисия, С-487/16 Р, непубликувано, EU:С:2017:961, т. 84).
- 98 Освен това следва да бъде отхвърлен доводът, че в точки 148 и 149 от обжалваното съдебно решение, от една страна, и в точка 155 от това решение, от друга, са изложени противоречиви мотиви. Всъщност в последната точка, без да се опровергава фактът, че като цяло изявленията на Samsung са потвърдени от други участници в нарушението, Общият съд само разглежда довод на жалбоподателя, отбелязвайки, че в съображения 152, 157 и 158 от спорното решение, оспорени от жалбоподателя, Комисията не е констатирала, че контактите от 3 ноември и 17 ноември 2003 г. са потвърдени от представени от другите участници доказателства.
- 99 На последно място, доводът за твърдяно изопачаване на доказателствата поради посочването на NXP Semiconductors в точка 147 от обжалваното съдебно решение почива на неправилно тълкуване на спорното решение. Всъщност, противно на твърдението на жалбоподателя, NXP Semiconductors е посочено в съображения 158, 159 и 161 от това решение.
- 100 Второ, по отношение на точки 123 и 124 от обжалваното съдебно решение следва да се отбележи, от една страна, че като изтъква неяснотата на посоченото в точка 123 от това решение изявление, жалбоподателят в действителност иска да се прецени отново доказателствената стойност на изявлението, а съгласно постоянната практика на Съда това не е в правомощията му, освен ако не става въпрос за изопачаване на това доказателство (решение от 12 януари 2017 г., Timab Industries и CFPR/Комисия, С-411/15 Р, EU:С:2017:11, т. 153 и цитираната съдебна практика). От друга страна, по отношение на довода относно точка 124 от обжалваното съдебно решение е достатъчно да се констатира, че мотивът в тази точка е изложен за изчерпателност, както личи от употребата на въвеждащия израз „във всички случаи“. Ето защо този довод е неотносим.
- 101 Поради това първото оплакване следва да бъде отхвърлено.

2) По второто оплакване

- 102 Второто оплакване е насочено срещу точки 255—258 от обжалваното съдебно решение и жалбоподателят по същество упреква Общия съд, че е изопачил доказателства, като е потвърдил извода за участието на жалбоподателя в нарушение във връзка с чиповете за карти, различни от SIM карти, и вземането предвид на доходите му от тези продукти при изчисляване на размера на глобата.
- 103 Изопачаване е налице, когато, без да се основава на нови доказателства, преценката на наличните доказателства се явява явно неправилна. Жалбоподателите следва да укажат точно кои доказателства са били изопачени и да посочат грешките в преценката, които твърдят, че са били допуснати (вж. в този смисъл решения от 17 юни 2010 г., Lafarge/Комисия, С-413/08 Р, EU:С:2010:346, т. 16 и 17, и от 27 април 2017 г., FSL и др./Комисия, С-469/15 Р, EU:С:2017:308, т. 47 и 48).

- 104 В точки 255—258 от обжалваното съдебно решение Общият съд е отхвърлил петото изложено пред него основание, а именно грешка при определяне на размера на глобата, доколкото Комисията е взела предвид чиповете за карти, различни от SIM карти.
- 105 Първо, в точка 255 от обжалваното съдебно решение Общият съд е констатирал, че жалбоподателят и Samsung са обсъждали цените и пазара на чиповете за карти, различни от SIM карти, при контакта от 24 септември 2003 г. В точка 256 от посоченото решение той приема, че това обстоятелство, произтичащо от вътрешнофирмения доклад на служител на Samsung, е достатъчно, за да се констатира, че антиконкурентните разговори не са се отнасяли само до чиповете за SIM карти, дори и да няма писмени доказателства за обмен на информация между жалбоподателя и конкурентите му относно чиповете за карти, различни от SIM карти.
- 106 В това отношение следва да се отбележи, че дори да се предположи, че Общият съд се е основал на неправилен превод на вътрешнофирмения доклад, от двата превода, представени от жалбоподателя пред Съда, все пак следва, че при контакта от 24 септември 2003 г. действително е бил засегнат въпросът за цените при употреба на чиповете за карти, различни от SIM карти, например за банкови цели и за установяване на самоличността. Следователно Общият съд не е изопачил доказателствата, като е констатирал, че при този контакт е била обменена информация за цените на чиповете за карти, различни от SIM карти.
- 107 Второ, в точка 257 от обжалваното съдебно решение Общият съд добавя, че в писмените си изявления жалбоподателят не е изложил довод, с който да оспори извода в съображение 221 от спорното решение за наличие на взаимовръзка между чиповете за SIM карти и чиповете за карти, различни от SIM карти. Тъй като приема, че антиконкурентните практики във връзка с цените на чиповете за SIM карти неизбежно са оказали влияние върху цените на чиповете за карти, различни от SIM карти, Общият заключава в точка 258 от решението си, че обстоятелството, че двата вида чипове не принадлежат на един и същи продуктов пазар, не се отразява на факта, че Комисията е можела да вземе предвид чиповете за карти, различни от SIM карти, при определяне на размера на глобата.
- 108 При все това жалбоподателят не оспорва пред Съда обстоятелството, че Общият съд е тълкувал писмените му изявления в първоинстанционното производство в смисъл, че той не е оспорил констатацията на Комисията за взаимовръзка между чиповете за SIM карти и чиповете за карти, различни от SIM карти. Освен това в отговор на въпрос, зададен в хода на съдебното заседание пред Съда, жалбоподателят не указва къде в писмените му изявления е посочено, че той оспорва пред Общия съд наличието на тази взаимовръзка. Поради това не е допустимо жалбоподателят да оспорва пред Съда изводите относно посочената взаимовръзка.
- 109 При това положение и след като жалбоподателят не е оспорил надлежно пред Общия съд всички съображения, изложени в спорното решение, за да се обоснове изводът, че извършеното от него нарушение обхваща чиповете за карти, различни от SIM карти, той не може да твърди, че Общият съд е нарушил обхвата на правомощието си за пълен съдебен контрол, като е потвърдил вземането предвид от Комисията на доходите му от посочените чипове за целия период, през който е участвал в разглежданото нарушение.
- 110 Следователно трябва да бъде отхвърлено второто оплакване, а оттам и четвъртото твърдение по първото основание.

5. По петото твърдение, изложено по първото основание

а) Доводи на страните

- 111 С петото твърдение по първото основание жалбоподателят упреква Общия съд, че е изопачил доказателствата.
- 112 На първо място, Общият съд изопачил доказателствата, като приел в точка 160 от обжалваното съдебно решение, че цените по принцип били определяни веднъж годишно. Всъщност от съображения 38—41, както и 65 и 297 от спорното решение следвало, че цените били договаряни веднъж на година или на тримесечие, а дори и по-често. Ако Общият съд бил взел предвид договаряне на цените на тримесечие, той щял да има нужда от допълнителни доказателства, за да приеме, че жалбоподателят е участвал в разглежданото нарушение.
- 113 На второ място, Общият съд изопачил доказателствата, като заключил, че автор на електронното писмо, посочено в точки 191—196 от обжалваното съдебно решение, е Samsung. Всъщност от съответните доказателства и от съображение 116 от спорното решение следвало, че става въпрос за вътрешнофирмено електронно писмо на жалбоподателя. Това изопачаване довело до нарушение на задължението за цялостна проверка на изложените от жалбоподателя доводи.
- 114 Комисията оспорва основателността на тези доводи.

б) Съображения на Съда

- 115 На първо място, жалбоподателят твърди, че Общият съд е изопачил доказателствата, като в точка 160 от обжалваното съдебно решение е приел, че цените по принцип се определят веднъж годишно.
- 116 При все това от точка 160 от обжалваното съдебно решение изрично следва — без жалбоподателят да оспорва това, когато в хода на съдебното заседание Съдът му задава въпрос в това отношение — че жалбоподателят не е оспорил пред Общия съд изводът, че цените по принцип се договарят веднъж годишно. Поради това доводът относно точка 160 е недопустим в съответствие със съдебната практика, цитирана в точка 97 от настоящото решение.
- 117 На второ място, жалбоподателят упреква Общия съд, че е изопачил фактите при преценка, в точки 191—196 от обжалваното съдебно решение, на контакта със Samsung между 1 и 8 юни 2004 г.
- 118 Този довод трябва да бъде разгледан с оглед на съдебната практика, припомнена в точки 100 и 103 от настоящото решение.
- 119 В настоящия случай Комисията и жалбоподателят са съгласни по въпроса, че в точки 191 и 193 от обжалваното съдебно решение Общият съд неправилно е сметнал, че автор на посоченото в тези точки електронно писмо е Samsung и то е открито в помещенията му, при положение че негов автор е жалбоподателят и то е открито в неговите помещения.
- 120 Пред Съда обаче жалбоподателят не оспорва нито самото съществуване и съдържанието на електронното писмо, нито изводите, които Общият съд е направил въз основа на това писмо. По-конкретно жалбоподателят не излага никакви доводи, за да докаже, че Общият съд е изопачил доказателствата, приемайки въз основа на това електронно писмо, че жалбоподателят

е имал контакт със Samsung и по този повод е обменил някои сведения — действия, квалифицирани като антиконкурентни от Общия съд, който единствен е компетентен да прецени фактите.

- 121 При това положение следва да се приеме, че грешката при установяване на самоличността на автора на разглежданото електронно писмо е техническа и не се отразява на преценката по същество на доводите на жалбоподателя относно контакта, осъществен между 1 и 8 юни 2004 г., с оглед на съдържанието на посоченото електронно писмо.
- 122 Що се отнася до твърдението на жалбоподателя, че поради грешката при установяване на самоличността на автора на въпросното електронно писмо Общият съд е нарушил задължението си за цялостна проверка на доводите му, следва да се отбележи, че доводите на жалбоподателя не позволяват да се установят грешките при прилагане на правото, в които той упреква Общия съд, поради което те трябва да бъдат отхвърлени като недопустими в това отношение.
- 123 Предвид изложеното по-горе трябва да бъде отхвърлено петото твърдение по първото основание.

6. Заключение по първото основание

- 124 С оглед на всички изложени по-горе съображения трябва да се приеме, че не е налице първото основание, без да се засяга проверката в точки 191 и сл. от настоящото решение на първото твърдение по първото основание, доколкото се изтъква нарушение на правомощието за пълен съдебен контрол.

Б. По второто основание: неправилно прилагане на член 101 ДФЕС

- 125 По второто изтъкнато от жалбоподателя основание са изложени три твърдения.

1. По първото твърдение, изложено по второто основание

а) Доводи на страните

- 126 С първото твърдение по второто основание жалбоподателят упреква Общия съд, че е допуснал грешки в правната квалификация на релевантните факти с оглед на член 101 ДФЕС. Той оспорва извършената от Общия съд преценка на контактите със Samsung от 24 септември и 3 ноември 2003 г.
- 127 На първо място, по отношение на контакта от 24 септември 2003 г. жалбоподателят смята, че съображенията в точка 168 от обжалваното съдебно решение не позволяват да се констатира наличието на ограничение на конкуренцията, считано от 2003 г. Всъщност, най-напред, той изтъква съображения 90 и 297 от спорното решение и отбелязва, че от използваната съвкупност от улики могат да бъдат изведени само две препратки към цените за 2003 г. Ставало въпрос, от една страна, само за бележка относно актуалния размер на цените на пазара, които били общоизвестни, и от друга, за корекция на цените за четвъртото тримесечие на 2003 г., що се отнасяло до клиента Schlumberger Smart Cards and Terminals. На следващо място, жалбоподателят счита, че обменът на информация относно бъдещите цени и капацитети, посочен в точка 168 от обжалваното съдебно решение, не може да подкрепи извода, че твърдяното нарушение е могло да засегне конкуренцията още от 2003 г. На последно място,

обжалваното съдебно решение не съдържа анализ на последиците за конкуренцията от обмена на информацията относно цените за 2003 г. и Общият съд не квалифицирал този обмен на информацията като ограничение на конкуренцията с оглед на целта.

- 128 Второ, според жалбоподателя единственото изявление относно чиповете за карти, различни от SIM карти, направено по повод на контакта от 24 септември 2003 г. — което впрочем е общо и не указва бъдещото определяне на цените или пазарното поведение — не е достатъчно, за да докаже наличието на незаконен обмен на чувствителна информацията относно тези продукти. Нито Комисията, нито Общият съд установили, че споделянето на тази информация може да ограничи конкуренцията. Поради това, доколкото направил обратния извод в точка 256 от обжалваното съдебно решение, Общият съд допуснал грешка, дори изопачил доказателствата. Вследствие на това той неправилно взел предвид доходите от тези продукти при определяне на размера на наложената на жалбоподателя глоба.
- 129 На второ място, що се отнася до контакта от 3 ноември 2003 г., жалбоподателят поддържа, от една страна, че Общият съд не е изпълнил задължението си за мотивиране, тъй като не е изложил мотиви, позволяващи този контакт да се квалифицира като незаконен обмен на информацията, и е пропуснал да разгледа доводите, изложени по този въпрос в точки 83—86 от жалбата в първоинстанционното производство.
- 130 От друга страна, изводите в точки 181—183 от обжалваното съдебно решение относно доказателствената стойност на доказателствата, въз основа на които е приет за установен контактът от 3 ноември 2003 г., били опорочени поради нарушения на задължението за мотивиране и на презумпцията за невиновност, както и поради явна грешка в преценката и изопачаване на доказателствата. Всъщност нито Комисията, нито Общият съд дали достатъчно обяснение за наличието на различни варианти на електронното писмо от 3 ноември 2003 г. или за автентичността на това писмо. Що се отнася до съвкупността от улики, спомената в точка 183 от това решение, събрана само от два източника, жалбоподателят уточнява, че вътрешнофирменото електронно писмо на Renesas от 7 октомври 2003 г. се основава на косвени свидетелски показания и тъй като е от дата, предхождаща контакта от 3 ноември 2003 г., очевидно не може да докаже осъществяването на последния. Общият съд пропуснал да изложи причините, поради които Комисията може да заключи от електронното писмо на Samsung от 7 ноември 2003 г., в което се споменава само предложение за бъдеща среща на 17 ноември 2003 г., че е бил осъществен контактът от 3 ноември 2003 г. Поради това Общият съд нарушил правилата относно тежестта на доказване, изопачил доказателствата и направил явно неправилни изводи.
- 131 Комисията счита, че тези доводи са едновременно недопустими, доколкото жалбоподателят цели да оспори направените от Общия съд фактически констатации, и неоснователни.

б) Съображения на Съда

- 132 В самото начало, предвид доводите на Комисията, следва да се констатира, че с основната част от доводите, изложени в подкрепа на първото твърдение, жалбоподателят не цели да оспори направените от Общия съд фактически констатации, а да изтъкне грешки при прилагане на правото, които той допуснал при преценка на контактите със Samsung от 24 септември и от 3 ноември 2003 г.
- 133 На първо място, що се отнася до контакта от 24 септември 2003 г., жалбоподателят оспорва точки 168 и 256 от обжалваното съдебно решение, доколкото Общият съд е приел, че началният момент на извършеното от него нарушение е 2003 г. и че нарушението обхваща чиповете за карти, различни от SIM карти.

- 134 Първо, безспорно е, че както посочва Общият съд по-конкретно в точки 166, 168 и 173—175 от обжалваното съдебно решение, на 24 септември 2003 г. жалбоподателят и Samsung са си разменили чувствителна информация по-специално относно бъдещите си цени.
- 135 Именно поради предмета на този обмен на информация между конкуренти Общият съд правилно го е квалифицирал като нарушение с оглед на целта, без с доводите, представени от жалбоподателя в рамките на второто твърдение по настоящото основание, да може, както е видно от точки 157—160 от настоящото решение, да се докаже, че тази квалификация е неправилна поради грешка при прилагане на правото.
- 136 При това положение, дори да се предположи, че конкурентите не са обсъждали цените за 2003 г., Общият съд не е допуснал грешка при прилагане на правото по отношение на началния момент на нарушението, като е приел, че жалбоподателят е започнал да участва в нарушението от 24 септември 2003 г.
- 137 Следователно, от една страна, доводите на жалбоподателя, с които той иска да докаже, че по време на срещата от 24 септември 2003 г. не са били обсъждани цените за 2003 г., не само са насочени в действителност към нова проверка на фактите, което не е в правомощията на Съда при обжалване на решение на Общия съд, но и са ирелевантни.
- 138 От друга страна, Общият съд изобщо не е бил длъжен да разгледа и установи наличието на антиконкурентни последици за 2003 г. Всъщност съгласно практиката на Съда не е необходимо да се разглеждат резултатите от дадена съгласувана практика, след като е установена нейната антиконкурентна цел (решение от 4 юни 2009 г., T-Mobile Netherlands и др., C-8/08, EU:C:2009:343, т. 30).
- 139 Второ, що се отнася до довода във връзка с извода, че нарушението обхваща чиповете за карти, различни от SIM карти, насочен срещу точка 256 от обжалваното съдебно решение, важно е да се уточни, че видно от писмените изявления на жалбоподателя в първоинстанционното производство, в рамките на петото представено пред Общия съд основание той е отрекъл да са били обсъждани чиповете за карти, различни от SIM карти, без ни най-малко да твърди, дори при условията на евентуалност, че обсъждането на тези продукти по време на контакта от 24 септември 2003 г. не може да се квалифицира като антиконкурентно действие с оглед на целта. Следователно Общият съд не е бил длъжен да разгледа по-задълбочено този въпрос. За повече съображения следва да се направи препратка към точки 104—109 от настоящото решение.
- 140 На второ място, що се отнася до контакта от 3 ноември 2003 г., жалбоподателят оспорва изводите на Общия съд в точки 181—183 и 185 от обжалваното съдебно решение относно съответно осъществяването на този контакт и неговата незаконосъобразност.
- 141 Първо, в точки 181—183 от обжалваното съдебно решение Общият съд приема, от една страна, че жалбоподателят не е доказал, че обективните причини, които Комисията изтъква, за да обоснове наличието на няколко варианта на електронното писмо от 3 ноември 2003 г., са погрешни, и от друга, че има съвкупност от улики, произтичащи от други доказателства, удостоверяващи осъществяването на антиконкурентен контакт на същия ден.
- 142 В това отношение, от една страна, вече бе отбелязано в точки 68 и 69 от настоящото решение, че жалбоподателят е трябвало да оспори пред Общия съд съображенията, изложени от Комисията в спорното решение относно автентичността на електронното писмо от 3 ноември 2003 г., и че Общият съд е изложил мотивите, поради които жалбоподателят не е успял да докаже, че тези съображения са погрешни.

- 143 При това положение Общият съд не е допуснал грешка при прилагане на правото и не е нарушил задължението си за мотивиране, като е отхвърлил доводите на жалбоподателя във връзка с автентичността на електронното писмо от 3 ноември 2003 г.
- 144 От друга страна, що се отнася до довода, насочен срещу съвкупността от улики, посочена в точки 181 и 183 от обжалваното съдебно решение, достатъчно е да се припомни, че Съдът не е компетентен да преценява доказателствата в производството по обжалване на решение на Общия съд, освен ако те не са били изопачени. Макар жалбоподателят да твърди, че тази съвкупност от улики не може да удостовери осъществяването на незаконен контакт на 3 ноември 2003 г., той ни най-малко не доказва, че Общият съд е изопачил тези доказателства.
- 145 Второ, в точка 185 от обжалваното съдебно решение Общият съд приема — доколкото според жалбоподателя контактът от 3 ноември 2003 г. не представлява ограничение на конкуренцията с оглед на целта — че Комисията не е била длъжна да установи, че всяко незаконно обсъждане представлява такова ограничение, тъй като е установила, че съответните практики, разглеждани заедно, представляват ограничение на конкуренцията с оглед на целта.
- 146 По този начин, както твърди жалбоподателят, Общият съд е констатирал, че въпросното обсъждане е незаконно, и е решил да не разглежда доводите на жалбоподателя, че контактът от 3 ноември 2003 г. е антиконкурентно действие с оглед на целта.
- 147 При все това, предвид съображенията в точки 43—55 от настоящото решение, при обстоятелствата по настоящото дело такъв подход не е в противоречие с изискванията за контрол за законосъобразност на констатацията за наличие на нарушение. Впрочем жалбоподателят не поддържа, че този подход би могъл да се отрази на преценката дали размерът на глобата съответства на нарушението.
- 148 Поради това трябва да бъде отхвърлено първото твърдение по второто основание.

2. По второто твърдение, изложено по второто основание

а) Доводи на страните

- 149 С второто твърдение по второто основание жалбоподателят упреква Общия съд, че в точки 172—176, 185 и 189 от обжалваното съдебно решение е тълкувал неправилно понятието за ограничение на конкуренцията с оглед на целта. Според него Общият съд не е анализирал достатъчно естеството на разглежданите практики и се е ограничил до това, по-специално в точки 176 и 189 от това решение, да изложи непълни съображения и да приложи противоречив подход.
- 150 Жалбоподателят поддържа, че като не е спазил практиката на Съда в това отношение, Общият съд е пропуснал да анализира и установи, че въпросният обмен на информация е в достатъчна степен вреден за конкуренцията на пазара на чиповете за смарт карти. Според жалбоподателя спорадичният обмен на информация относно актуалните цени на пазара или бъдещите общи и потенциални ценови тенденции, както и относно развитието на пазара сам по себе си не е толкова вреден на изключително конкурентен пазар, какъвто е този на чиповете за смарт карти.
- 151 Жалбоподателят уточнява, че с извода в точка 174 от обжалваното съдебно решение, за който не са изложени достатъчно мотиви и съгласно който спорното поведение „може“ „да позволи на конкурентите да ограничат“ конкуренцията, се въвеждат две условия, които са неясни и се различават от изисквания от Съда критерий за степента на вредност.

152 На последно място, предвид различните характеристики на петте контакта, разгледани от Общия съд, той допуснал грешка, констатирайки, както изглежда направил в точка 185 от обжалваното съдебно решение, наличието на цялостно ограничение на конкуренцията с оглед на целта.

153 Комисията оспорва всички тези доводи.

б) Съображения на Съда

154 С второто твърдение по второто основание жалбоподателят упреква Общия съд, че не се е съобразил с практиката на Съда във връзка с понятието за ограничение на конкуренцията с оглед на целта.

155 Съгласно практиката на Съда основният правен критерий, за да се определи дали дадено споразумение или съгласувана практика ограничава конкуренцията „с оглед на целта“ си по смисъла на член 101, параграф 1 ДФЕС, е констатацията, че такова споразумение или практика е само по себе си достатъчно вредно за конкуренцията, така че не е необходимо да се установява какъв е неговият резултат (вж. в този смисъл решение от 27 април 2017 г., FSL и др./Комисия, C-469/15 P, EU:C:2017:308, т. 104 и цитираната съдебна практика).

156 За да се прецени дали определен вид съгласуване между предприятия е достатъчно вредно, за да се приеме за ограничение на конкуренцията „с оглед на целта“, следва да се вземат предвид по-специално неговото съдържание, преследваните с него цели, както и икономическият и правен контекст, в който се вписва. При преценката на този контекст следва да се вземе предвид и естеството на засегнатите стоки или услуги, както и реалните условия на функционирането и структурата на съответния пазар или пазари (вж. в този смисъл решения от 5 декември 2013 г., Solvay Solexis/Комисия, C-449/11 P, непубликувано, EU:C:2013:802, т. 36, от 19 март 2015 г., Dole Food и Dole Fresh Fruit Europe/Комисия, C-286/13 P, EU:C:2015:184, т. 117 и цитираната съдебна практика, и от 27 април 2017 г., FSL и др./Комисия, C-469/15 P, EU:C:2017:308, т. 105 и цитираната съдебна практика).

157 Първо, що се отнася до контакта от 24 септември 2003 г., от фактическите констатации на Общия съд в точки 164 и 165 от обжалваното съдебно решение следва, че жалбоподателят и Samsung са обменили информация относно настоящите си и бъдещи капацитети и цени, както и относно стратегията си за технологичното развитие. Общият съд приема в точка 166 от това решение, че такъв обмен на информация относно цените и капацитетите може, по-специално на пазар, на който търсенето и предлагането са концентрирани, да окаже пряко въздействие върху търговската стратегия на конкурентите.

158 В отговор на доводите на жалбоподателя, с които се цели да се оспори квалифицирането на този контакт от Комисията като ограничение на конкуренцията с оглед на целта, Общият съд отново е припомнил по-специално съдебната практика, цитирана в точка 155 от настоящото решение, и в точки 173 и 174 от обжалваното съдебно решение е приел, че характеризиращите въпросния пазар икономически фактори, които не са оспорени от жалбоподателя, могат да позволят да се установи, че съответните предприятия извличат предимство от обмена на чувствителна информация относно стратегическите политики на конкурентите си по отношение на цените, капацитета и технологичното развитие, тъй като този обмен може да им позволи да забавят присъщия за въпросния пазар спад на цените.

- 159 По този начин, противно на твърденията на жалбоподателя, Общият съд се е съобразил със съдебната практика, посочена в точки 155 и 156 от настоящото решение. Всъщност Общият съд е проверил в какво се изразява обменът на информация между конкурентите, в това число и естеството на разменените сведения, разгледал е преследваните с обмена цели и е взел предвид контекста на пазара, във връзка с който са проведени обсъжданията.
- 160 Освен това, противно на поддържаното от жалбоподателя, квалифицирането на обмена на чувствителна информация между конкурентите като ограничение на конкуренцията с оглед на целта не може да зависи от това колко често е обменяна информация. Всъщност подобен критерий ни най-малко не следва от съдебната практика, цитирана в точки 155 и 156 от настоящото решение.
- 161 Второ, в точка 176 от обжалваното съдебно решение Общият съд отхвърля довода на жалбоподателя, че Комисията не е доказала, че обсъжданията по време на контакта от 24 септември 2003 г. относно производствения капацитет биха могли да ограничат конкуренцията. Според него, след като Комисията е установила причините, поради които счита, че с оглед на характеристиките на пазара посоченият обмен на информация може да ограничи конкуренцията, тя не е била длъжна да докаже наличието на антиконкурентни последици.
- 162 От това следва, че Общият съд по същество е приел, че с довода си жалбоподателят упреква Комисията, че не е доказала наличието на антиконкурентни последици. При все това, от една страна, в жалбата си пред Съда жалбоподателят не твърди, че Общият съд се е заблудил по отношение на обхвата на довода му. От друга страна, преценката на този довод от страна на Общия съд е в съответствие с практиката на Съда, цитирана в точка 138 от настоящото решение.
- 163 Трето, следва да се отбележи, че доводът на жалбоподателя относно точка 185 от обжалваното съдебно решение трябва да бъде отхвърлен по мотивите, посочени в точки 145—147 от настоящото решение.
- 164 Четвърто, с оглед на икономическия контекст на пазара на чипове за смарт карти, както е описан в точка 173 от обжалваното съдебно решение, не може да се приеме, че мотивът в точка 189 от последното решение, съгласно който „[о]бменът на поверителна информация [относно намерението за увеличаване на цените за цяла специфична категория продукти] между конкурентите неизбежно води до нарушаване на конкуренцията“, е опорочен поради грешка при прилагане на правото.
- 165 Ето защо трябва да бъде отхвърлено второто твърдение по второто основание.

3. По третото твърдение, изложено по второто основание

а) Доводи на страните

- 166 В рамките на третото твърдение по второто основание жалбоподателят оспорва мотивите в точки 215—224, 226 и 227 от обжалваното съдебно решение във връзка с участието му в единно продължено нарушение.
- 167 От една страна, той изтъква противоречие между мотивите в точки 215, 226 и 227 от обжалваното съдебно решение, доколкото Общият съд го подвел под отговорност за разглежданото нарушение в неговата цялост, като същевременно посочил, че той не е участвал в единното продължено нарушение в неговата цялост.

- 168 От друга страна, жалбоподателят припомня, че съгласно практиката на Съда, за да се установи участието на дадено предприятие в единно продължено нарушение, трябва да са изпълнени три условия, а именно, първо, да съществува цялостен план, преследващ обща цел, второ, предприятието да допринася умишлено за осъществяването на този план и трето, да е доказано или да се предполага, че то е знаело за неправомерните действия на другите участници. В случая обаче нито Общият съд, нито Комисията изложили мотиви, позволяващи да се заключи, че той умишлено е допринесъл за постигането на същата цел както Renesas, Samsung и Philips. Както следвало от съображение 312 от спорното решение и от точка 231 от обжалваното съдебно решение, Комисията и Общият съд също така не установили, че жалбоподателят е знаел за действията на Renesas, Samsung и Philips.
- 169 Следователно и Комисията, и Общият съд не спазили критерия за индивидуалното намерение за участие в общ план. За сметка на това в решение от 15 юли 2015 г., *voestalpine и voestalpine Wire Rod Austria/Комисия* (T-418/10, EU:T:2015:516, т. 302), Общият съд анализира обстойно този критерий.
- 170 Комисията оспорва основателността на това твърдение.

б) Съображения на Съда

- 171 С третото твърдение по второто основание жалбоподателят упреква Общия съд, че е допуснал грешки при прилагане на правото при анализа на участието му в единно продължено нарушение.
- 172 Съгласно практиката на Съда предприятието, което е участвало в единно комплексно нарушение със свои собствени действия, които попадат в обхвата на понятието за споразумение или за съгласувана практика с антиконкурентна цел по смисъла на член 101, параграф 1 ДФЕС и целят да допринесат за осъществяването на нарушението в неговата цялост, може да носи отговорност и за действията, извършени от други предприятия в рамките на същото нарушение, за целия период на участието му в посоченото нарушение. Такъв е случаят, когато е доказано, че това предприятие е възнамерявало да допринесе със собствените си действия за преследваните от всички участници общи цели и че е знаело за предвижданите или вече извършени от други предприятия действия в изпълнение на същите цели или че е могло разумно да ги предвиди и е било готово да понесе свързания с тях риск (решения от 6 декември 2012 г., *Комисия/Verhuizingen Coppens, C-441/11 P, EU:C:2012:778, т. 42*, и от 24 юни 2015 г., *Fresh Del Monte Produce/Комисия и Комисия/Fresh Del Monte Produce, C-293/13 P и C-294/13 P, EU:C:2015:416, т. 157*).
- 173 За сметка на това, ако предприятието е участвало пряко в едно или повече антиконкурентни действия, съставляващи единно продължено нарушение, но не е доказано, че то е възнамерявало да допринесе със собствените си действия за всички преследвани от останалите участници в картела общи цели и че е знаело за всички предвиждани или вече извършени от споменатите участници противоправни действия в изпълнение на същите цели или че е могло разумно да ги предвиди и е било готово да понесе свързания с тях риск, Комисията е в правото си да търси от него отговорност само за действията, в които пряко е участвало, както и за предвижданите или вече извършените от останалите участници действия в изпълнение на същите като преследваните от това предприятие цели, за които действия е доказано, че предприятието е знаело или е могло разумно да ги предвиди и е било готово да понесе свързания с тях риск (решения от 6 декември 2012 г., *Комисия/Verhuizingen Coppens, C-441/11 P, EU:C:2012:778, т. 44*, и от 24 юни 2015 г., *Fresh Del Monte Produce/Комисия и Комисия/Fresh Del Monte Produce, C-293/13 P и C-294/13 P, EU:C:2015:416, т. 159*).

- 174 В настоящия случай съгласно тази съдебна практика Общият съд е отбелязал в точка 226 от обжалваното съдебно решение, че констатацията за наличие на единно нарушение се отличава от въпроса дали едно предприятие може да бъде подведено под отговорност за това нарушение в неговата цялост.
- 175 В това отношение от констатациите на Общия съд в точки 229 и 231 от обжалваното съдебно решение недвусмислено следва, че въпреки известна неяснота в спорното решение, основните съображения от което са изложени от Общия съд в точки 215, 227 и 228 от решението му, в спорното решение Комисията е приела, че жалбоподателят носи отговорност за участието си в разглежданото нарушение само поради двустранните контакти между него и Samsung и Renesas, и не го е подвела под отговорност за нарушението в неговата цялост.
- 176 Поради това обжалваното съдебно решение не е опорочено поради противоречие в мотивите, що се отнася до участието на жалбоподателя в разглежданото нарушение.
- 177 Освен това, като се има предвид, че жалбоподателят не е подведен под отговорност за разглежданото нарушение в неговата цялост, а само за прякото му участие в проявления на това нарушение, в случая изобщо не е било необходимо да се установява, че той е знаел за тайните споразумения на другите участници в нарушението.
- 178 Поради това следва да бъде отхвърлено третото твърдение по второто основание, а оттам и второто основание в неговата цялост.

В. По третото основание, отнасящо се до наложената на жалбоподателя глоба и до първото твърдение по първото основание, а именно нарушение на правомощието за пълен съдебен контрол

1. Доводи на страните

- 179 По третото основание жалбоподателят излага две твърдения.
- 180 С първото твърдение по третото основание жалбоподателят упреква Общия съд, че е допуснал явна грешка в преценката при определяне на размера на глобата, тъй като, както е изтъкнато в рамките на първото твърдение по първото основание, е упражнил непълен и избирателен контрол върху оспорените от жалбоподателя двустранни контакти. При упражняване на правомощието си за пълен съдебен контрол Общият съд трябвало да вземе предвид броя на отделните прояви и индивидуалното участие на всяко предприятие в нарушението. Като не направил това, той не се съобразил с практиката на Съда. Общият съд също така не изложил пълни мотиви за извода си, че предоставеното от Комисията намаление на размера на глобата е подходящо, при положение че единствено разгледал по-малко от половината контакти, чието осъществяване е прието за установено от Комисията, и че жалбоподателят оспорил пропорционалността на размера на глобата, наложена му въз основа на тези контакти.
- 181 С второто твърдение по третото основание жалбоподателят упреква Общия съд, че е нарушил принципа на пропорционалност.
- 182 На първо място, той поддържа, че Общият съд не е отчел в достатъчна степен ограниченото му участие в нарушението.

- 183 От една страна, жалбоподателят твърди, че противно на приетото от Общия съд в точка 239 от обжалваното съдебно решение, той е изтъкнал доводи, за да оспори предоставеното от Комисията намаление от 20 %, в точка 172 от жалбата и в точка 115 от репликата, които е представил пред Общия съд.
- 184 От друга страна, според жалбоподателя Общият съд е пропуснал, нарушавайки по този начин практиката на Съда, да отчете относителната значимост на много ограниченото му индивидуално участие в нарушението при определяне на размера на глобата. Този размер не отговарял на реалното участие на жалбоподателя в нарушението, тъй като Общият съд проверил само ограничен брой контакти, жалбоподателят не знаел за осъществените между другите участници в нарушението двустранни контакти и само един контакт, в който участвал жалбоподателят, се отнасял до чиповете за карти, различни от SIM карти. Той уточнява, че доходите му от последните продукти представлявали над 50 % от общия му оборот и че нарушението във връзка с чиповете за карти, различни от SIM карти, може да бъде отнесено само към 2004 година. Следователно Общият съд не отчетел в достатъчна степен каква част от оборота представляват продуктите, предмет на нарушението, противно на изискването в практиката на Съда.
- 185 На второ място, жалбоподателят оспорва точки 269 и 270 от обжалваното съдебно решение, като поддържа, че налагайки му глоба в непропорционален размер, Комисията и Общият съд са нарушили член 49 от Хартата на основните права на Европейския съюз и Общият съд е нарушил правомощието си за пълен съдебен контрол. Според жалбоподателя Общият съд е пропуснал да отчете ограниченото му участие в разглежданото нарушение. По-конкретно при определянето на размера на глобата оборотът бил изчислен погрешно и в противоречие със съдебната практика, цитирана в точка 269 от обжалваното съдебно решение. Така, неправилно били взети предвид всички доходи на жалбоподателя от чиповете за карти, различни от SIM карти, за целия период на твърдяното нарушение. Всъщност според жалбоподателя нарушението във връзка с чиповете за карти, различни от SIM карти, може да се отнесе най-много към 2004 година (макар и тогава да не е имало нарушение).
- 186 Комисията счита, че тези доводи трябва да бъдат отхвърлени.
- 187 По отношение на първото твърдение Комисията посочва, че броят на контактите, в които е участвал жалбоподателят, по никакъв начин не променя значимостта на участието му в нарушението, тъй като икономическите последици от антиконкурентните контакти са настъпили след момента на осъществяването им.
- 188 По отношение на второто твърдение по това основание Комисията смята, че доводът, че при проверка на значимостта на участието на жалбоподателя в нарушението Общият съд трябвало да вземе предвид обстоятелството, че само някои от посочените контакти се отнасяли до чиповете за карти, различни от SIM карти, е недопустим съгласно член 170 от Процедурния правилник на Съда, тъй като е изложен за първи път пред Съда. Във всички случаи Общият съд правилно заключил, че разглежданото нарушение обхваща такива чипове.
- 189 На първо място, Комисията отбелязва, че след като може да вземе предвид относителната значимост на участието на дадено предприятие в нарушението, било при определяне на основния размер на глобата, която може да му наложи, било при отчитане на смекчаващите и утежняващите обстоятелства, Общият съд с основание е потвърдил определянето на процента за тежест на 16 % за всички участници в картела. Жалбоподателят не доказал, че предоставеното му намаление от 20 % водело до налагането на глоба в толкова висок размер, че да е непропорционален.

190 На второ място, по отношение на твърдяното нарушение на принципа на пропорционалност Комисията поддържа, че налагането на жалбоподателя на глоба в по-висок размер в сравнение с глобите, наложени със спорното решение на другите участници в нарушението, се дължи на факта, че от четиримата участници жалбоподателят е с най-висока стойност на продажбите на чипове за смарт карти. В това отношение Комисията уточнява, че оборотът е обективен елемент, който дава точна представа за вредността на тайното споразумяване за нормалното функциониране на конкуренцията. Нито един от другите фактори, изтъкнати от жалбоподателя, не можел да промени направената от Общия съд преценка на тежестта на нарушението.

2. Съображения на Съда

191 Двете твърдения, изложени по третото основание, отчасти се припокриват, поради което следва да бъдат разгледани заедно. Освен това в съответствие с посоченото в точка 56 от настоящото решение следва да бъдат разгледани и доводите в подкрепа на първото твърдение по първото основание, доколкото се отнасят до упражняването от Общия съд на правомощието му за пълен съдебен контрол.

192 На първо място, следва да се припомни, че Общият съд единствен е компетентен да контролира по какъв начин Комисията е преценила във всеки конкретен случай тежестта на противоправното поведение. Контролът на Съда в производството по обжалване на решения на Общия съд има за цел, от една страна, да се провери до каква степен Общият съд правилно от гледна точка на правото е взел предвид всички основни фактори, за да прецени тежестта на деяние, разгледано с оглед на член 101 ДФЕС и на член 23 от Регламент № 1/2003, и от друга страна, да се провери дали Общият съд е отговорил надлежно на всички доводи, изложени в подкрепа на искането за отмяна на глобата или за намаляване на нейния размер (решение от 26 януари 2017 г., *Laufen Austria/Комисия*, C-637/13 P, EU:C:2017:51, т. 58).

193 На второ място, съгласно практиката на Съда правомощието за пълен съдебен контрол, признато на съда на Съюза по силата на член 31 от Регламент № 1/2003 в съответствие с член 261 ДФЕС, позволява на съда да излезе от рамките на обикновения контрол за законосъобразност на санкцията и да замени преценката на Комисията със своята преценка и в резултат на това да отмени, намали или увеличи наложената глоба или периодична имуществена санкция (решения от 8 декември 2011 г., *Chalkor/Комисия*, C-386/10 P, EU:C:2011:815, т. 63 и цитираната съдебна практика, и от 26 януари 2017 г., *Villeroy & Boch Austria/Комисия*, C-626/13 P, EU:C:2017:54, т. 81).

194 Упражняването на пълния съдебен контрол обаче не е равнозначно на служебен контрол и производството е състезателно. По принцип жалбоподателят трябва да посочи основанията за отмяна на спорното решение и да докаже, че тези основания са налице (решения от 18 декември 2014 г., *Комисия/Parker Hannifin Manufacturing и Parker-Hannifin*, C-434/13 P, EU:C:2014:2456, т. 76 и цитираната съдебна практика, и от 26 януари 2017 г., *Villeroy & Boch Austria/Комисия*, C-626/13 P, EU:C:2017:54, т. 83).

195 При все това, както отбелязва генералният адвокат в точка 74 от заключението си, за да изпълни изискванията за пълен съдебен контрол по смисъла на член 47 от Хартата на основните права, що се отнася до глобата, съдът на Съюза е длъжен, при упражняване на предвидените в членове 261 ДФЕС и 263 ДФЕС правомощия, да разгледа всяко твърдение за нарушение, правно или фактическо, с което се цели да се докаже, че размерът на глобата не съответства на тежестта и на продължителността на нарушението (решения от 18 декември 2014 г., *Комисия/Parker Hannifin Manufacturing и Parker-Hannifin*, C-434/13 P, EU:C:2014:2456, т. 75 и цитираната съдебна практика, и от 26 януари 2017 г., *Villeroy & Boch Austria/Комисия*, C-626/13 P, EU:C:2017:54, т. 82).

- 196 На трето място, тежестта на нарушението трябва да бъде предмет на индивидуална преценка (решение от 11 юли 2013 г., *Team Relocations* и др./Комисия, C-444/11 P, непубликувано, EU:C:2013:464, т. 102). При определянето на размера на глобите трябва да се държи сметка за продължителността на нарушението и за всички фактори, които могат да бъдат взети предвид при преценката на тежестта му, каквито са поведението на всяко от предприятията, изпълняваната от всяко от тях роля при установяването на съгласуваните практики, ползата, която са могли да извлекат от тези практики, размерът им и стойността на съответните стоки, както и рискът, който нарушения от този вид представляват за Европейския съюз (решение от 8 декември 2011 г., *Chalkor*/Комисия, C-386/10 P, EU:C:2011:815, т. 56 и цитираната съдебна практика).
- 197 Сред тези фактори са и броят и интензитетът на антиконкурентните действия (вж. в този смисъл решение от 8 декември 2011 г., *Chalkor*/Комисия, C-386/10 P, EU:C:2011:815, т. 57 и цитираната съдебна практика).
- 198 Съдът обаче е припомнил, че няма обвързващ или изчерпателен списък на критериите, които задължително трябва да бъдат взети предвид при преценка на тежестта на нарушението (решения от 3 септември 2009 г., *Prym* и *Prym Consumer*/Комисия, C-534/07 P, EU:C:2009:505, т. 54, и от 13 юни 2013 г., *Versalis*/Комисия, C-511/11 P, EU:C:2013:386, т. 82 и цитираната съдебна практика).
- 199 Освен това от практиката на Съда следва, че Комисията може да вземе предвид относителната значимост на участието на дадено предприятие в нарушението и особените обстоятелства по делото или при преценка на тежестта на нарушението по смисъла на член 23 от Регламент № 1/2003, или при коригиране на основния размер с оглед на смекчаващите и утежняващите обстоятелства. Предоставянето на такъв избор на Комисията съответства на съдебната практика, припомнена в точка 196 от настоящото решение, тъй като налага във всички случаи при определяне на размера на глобата да се взема предвид индивидуалното поведение на съответното предприятие (вж. в този смисъл решение от 11 юли 2013 г., *Team Relocations* и др./Комисия, C-444/11 P, непубликувано, EU:C:2013:464, т. 104 и 105).
- 200 В настоящия случай, най-напред, от спорното решение и констатациите на Общия съд в точки 215, 229 и 231 от обжалваното съдебно решение недвусмислено следва, че макар в решението си Комисията да е направила извод за наличие на единно продължено нарушение, тази институция е подвела жалбоподателя под отговорност за това нарушение само поради незаконните му контакти със Samsung и Renesas между 24 септември 2003 г. и 31 март 2005 г. Така жалбоподателят е подведен под отговорност за разглежданото нарушение само въз основа на единадесетте двустранни контакта, в които той е участвал съгласно констатациите в спорното решение и които е оспорил пред Общия съд.
- 201 Комисията е взела предвид това ограничено участие на жалбоподателя в разглежданото нарушение при определянето на глобата, като му е предоставила намаление с 20 % поради смекчаващи обстоятелства, прилагайки едновременно коефициент за тежест от 16 % за всички участници в разглежданото нарушение.
- 202 На следващо място, от жалбата в първоинстанционното производство недвусмислено следва, че жалбоподателят не само е поискал отмяната на спорното решение в отнасящата се до него част, но и при условията на евентуалност — намаление на размера на наложената му глоба. В това отношение е важно да се уточни и че в хода на съдебното заседание пред Съда Комисията е оттеглила довода си, че жалбоподателят не е поискал от Общия съд да упражни правомощието си за пълен съдебен контрол.

- 203 С представените пред Общия съд основания жалбоподателят по-специално е оспорил изводите на Комисията относно всеки един от единадесетте двустранни контакта, които е прието за установено, че е осъществил, и е изразил критики относно начина, по който е изчислена наложената му глоба, що се отнася както до коефициента за тежест от 16 %, така и до предоставеното му с оглед на смекчаващите обстоятелства намаление с 20 %.
- 204 От това следва, че с доводите, които е изложил в жалбата в първоинстанционното производство, жалбоподателят е приканил Общия съд да провери дали той действително е участвал в разглежданото нарушение и евентуално точно колко значимо е участието му. Тези доводи могат да бъдат релевантни, за да се прецени, в съответствие със съдебната практика, цитирана в точка 195 от настоящото решение, дали наложената на жалбоподателя глоба съответства на извършеното от него нарушение, като се вземе предвид поведението му.
- 205 Всъщност, макар Общият съд да не е длъжен, при преценка на тежестта на извършеното от жалбоподателя нарушение и при определяне на размера на глобата, да се основава на точния брой двустранни контакти, които е прието за установено, че жалбоподателят е осъществил, това може все пак да бъде един от релевантните фактори (вж. по аналогия решения от 25 януари 2007 г., *Dalmine/Комисия*, C-407/04 P, EU:C:2007:53, т. 132, и от 14 октомври 2010 г., *Deutsche Telekom/Комисия*, C-280/08 P, EU:C:2010:603, т. 277).
- 206 При това положение Общият съд не може, без да наруши правомощието си за пълен съдебен контрол, да не разгледа довода на жалбоподателя, че Комисията е нарушила принципа на пропорционалност, като е определила размера на наложената глоба, без да вземе предвид ограничения брой контакти, в които е участвал жалбоподателят. Този извод се налага с още по-голяма сила предвид обстоятелството, че в случая Общият съд само е потвърдил пет от единадесетте контакта, установени в спорното решение, без да отговаря на въпроса дали Комисията е доказала осъществяването на другите шест контакта, приети за установени в решението ѝ.
- 207 Общият съд обаче е допуснал грешка при прилагане на правото, доколкото в обжалваното съдебно решение не е проверил дали размерът на наложената глоба е пропорционален с оглед на броя контакти, които е прието, че жалбоподателят е осъществил, нито е изложил причините, поради които не е извършил такава проверка.
- 208 Доводите на Комисията не оборват този извод.
- 209 Безспорно е, от една страна, както припомня Общият съд в точка 269 от обжалваното съдебно решение, че частта от общия оборот, реализирана от продажбата на продуктите, предмет на нарушението, най-добре отразява икономическото значение на това нарушение (решение от 23 април 2015 г., *LG Display и LG Display Taiwan/Комисия*, C-227/14 P, EU:C:2015:258, т. 55), поради което по-високият оборот на жалбоподателя в сравнение с другите санкционирани предприятия може да обоснове налагането му в случая на глоба с по-висок размер.
- 210 От друга страна, съгласно практиката на Съда предвид точка 23 от Насоките от 2006 г. коефициентът за тежест със ставка от 16 % може да бъде обоснован предвид самото естество на разглежданото нарушение, тъй като то, както отбелязва Общият съд, е сред най-вредните ограничения на конкуренцията по смисъла на посочената точка 23 и тъй като подобна ставка съответства на най-ниската ставка от скалата от санкции, предвидена за подобни нарушения съгласно Насоките (вж. в този смисъл решение от 26 януари 2017 г., *Aloys F. Dornbracht/Комисия*, C-604/13 P, EU:C:2017:45, т. 75).
- 211 При все това изтъкнатите обстоятелства и цитираната съдебна практика в точки 209 и 210 от настоящото решение сами по себе си не оправдават в случай като настоящия Общият съд да не провери дали размерът на глобата съответства на броя контакти, в които според неговите

констатации е участвал жалбоподателят. Всъщност подобна проверка е била необходима, за да се прецени по-специално дали ограниченият брой контакти оправдава наложената на жалбоподателя глоба да бъде намалена в по-голям размер от предоставените му предвид смекчаващите обстоятелства 20 %.

- 212 Безспорно Съдът вече е постановил, че не е нужно автоматично да се предоставя допълнително намаление за всяко твърдяно от жалбоподателя смекчаващо обстоятелство, дори и да се приеме, че то е налице, стига цялостният анализ, при който се вземат предвид всички релевантни обстоятелства, да води до заключението, че размерът на наложената от Комисията глоба е пропорционален (вж. в този смисъл решение от 5 декември 2013 г., *Saffaro/Комисия*, C-447/11 P, непубликувано, EU:C:2013:797, т. 103 и 104).
- 213 В случая обаче в обжалваното съдебно решение не е извършен именно такъв цялостен анализ, при който да се вземат предвид всички релевантни обстоятелства, доколкото Общият съд не е разгледал пропорционалността на глобата спрямо броя контакти, в които е прието, че е участвал жалбоподателят.
- 214 На второ място, доводите на жалбоподателя относно вземането предвид на доходите му от чиповете за карти, различни от SIM карти, трябва да бъдат отхвърлени по мотивите, изложени в точки 104—109 и 139 от настоящото решение.
- 215 Поради това първото твърдение по първото основание и третото основание следва да бъдат приети, доколкото жалбоподателят упреква Общия съд, че при преценката на размера на глобата не е взел предвид броя контакти, в които съгласно констатациите му е участвал жалбоподателят, и да бъдат отхвърлени в останалата им част.

VI. По частичната отмяна на обжалваното съдебно решение

- 216 От посоченото по-горе следва, че обжалваното съдебно решение е опорочено поради грешка при прилагане на правото, що се отнася до упражняването от Общия съд на правомощието му за пълен съдебен контрол.
- 217 При това положение обжалваното съдебно решение следва да бъде отменено в частта, в която Общият съд е отхвърлил направеното при условията на евентуалност искане на жалбоподателя за намаляване на размера на наложената му от Комисията глоба, а жалбата — да бъде отхвърлена в останалата ѝ част.

VII. По спора в първоинстанционното производство

- 218 Съгласно член 61, първа алинея от Статута на Съда на Европейския съюз, ако решението на Общия съд бъде отменено, Съдът може сам да постанови окончателно решение по делото, когато фазата на производството позволява това.
- 219 Настоящият случай не е такъв.
- 220 Всъщност е безспорно, че за произнасяне по искането на жалбоподателя за намаление на размера на глобата му в спорното решение може да се наложи да бъде извършена фактическа преценка по-специално на двустранните контакти, които жалбоподателят оспорва в рамките на третото твърдение по третото основание, представено пред Общия съд, които не са били проверени от последния, нито са били надлежно обсъдени пред Съда.

221 Поради това делото следва да бъде върнато на Общия съд, който да прецени дали размерът на наложената глоба е пропорционален спрямо броя на контактите, в които е прието, че жалбоподателят е участвал, евентуално като провери дали Комисията е доказала осъществяването на шестте контакта, по които той не се е произнесъл.

VIII. По съдебните разноски

222 Тъй като делото е върнато на Общия съд, Съдът не следва да се произнася по съдебните разноски.

По изложените съображения Съдът (четвърти състав) реши:

- 1) **Отменя решение на Общия съд на Европейския съюз от 15 декември 2016 г., Infineon Technologies/Комисия (Т-758/14, непубликувано, EU:T:2016:737), в частта, в която Общият съд е отхвърлил направеното от Infineon Technologies AG при условията на евентуалност искане за намаляване на размера на глобата, която Европейската комисия му е наложила.**
- 2) **Отхвърля жалбата в останалата ѝ част.**
- 3) **Връща делото на Общия съд, за да се произнесе по искането за намаляване на размера на наложената на Infineon Technologies AG глоба с оглед на шестото основание.**
- 4) **Не се произнася по съдебните разноски.**

Подписи